

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

«Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданин түләве күләмен билгеләү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрендәге 770 номерлы каары белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Л.Е. Колоярцева шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2018 елның 17 декабре

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Л.Е. Колоярцева шикаятен алдан өйрәнгән судья Л.В. Кузьмина бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Л.Е. Колоярцева «Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданин түләве күләмен билгеләү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрендәге 770 номерлы каары (алга таба шулай ук — Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каары) белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъвалана торган карары белән Татарстан Республикасының аерым муниципаль районнары жирле үзидарә органнарының 2012 елның 1 сентябренән «Гражданнарга коммуналь хезмәтләр күрсәтү тәртибе турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 23 маенданы 307 номерлы карары (алга таба шулай ук — Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 307 номерлы карары) белән расланган ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләүнең гамәлдәге тәртибен саклау турынданы тәкъдиме кабул ителгән, шулай ук күрсәтелгән муниципаль районнарда ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплап чыгарганда 2012 елның 30 июне хәленә карата гамәлдә булган ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәтүдән файдалану нормативлары кулланыла дип билгеләнгән.

Шикаятында һәм ача кушымта итеп бирелгән документлар күчермәләренән анлашылганча, мөрәжәгать итүче Казан шәһәрендә 2012 елда жылылык энергиясен куллануны исәпкә алуның гомумйорт приборы белән жиһазландырылган күпфатирлы йортта яши, 2012 елга кадәр ягып жылыту буенча хезмәт күрсәткән өчен түләү бәясен хисаплау норматив буенча башкарылган. Гражданка Л.Е. Колоярцева 2012 елдан 2015 елга кадәрге ягулык сезоннары чорларында «“Уютный дом” идарәче компаниясе» ЖЧЖ тарафыннан, йортның гомуми мәйданы дөрес күрсәтелмәү сәбәпле, «ягып жылыту» коммуналь хезмәте буенча артык түләү бәяләре законсыз хисапланган булган дип күрсәтә. Шул ук вакытта ул билгеләгәнчә, аның «“Уютный дом” идарәче компаниясе» ЖЧЖ карата дәгъвасын канәгатьләндерүдән баш тарту турында жәмәгать судьясының суд карарында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъва белдерелә торган карарына аның конкрет эшендә ягып жылыту хезмәте буенча аерым мәсьәләләрне җайга сала торган норматив хокукий акт буларак сылтама ясалган, шул рәвешле аны Казан шәһәрендәге фатир милекчеләре өчен куллану мөмкинлеге расланган.

Шул ук вакытта «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында” 2012 елның 14 сентябрендәге 770 номерлы каарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 20 августындагы 611 номерлы каарының 1 пунктындагы дүртенче абзацы белән Казан шәһәре дәгъва белдерелә торган каарга карый торган муниципаль берәмлекләр арасыннан төшереп калдырылган.

Гражданка Л.Е. Колоярцева фикеренчә, Казан шәһәренең Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъва белдерелә торган каары адресатлары арасында булмавы төрле муниципаль берәмлекләрдә яшәүче Татарстан Республикасы халкын тигезсез хәлгә куя һәм Россия Федерациясенең бер үк субъекты территориясендә яшәү урынына бәйле рәвештә конституциячел хокуклар һәм ирекләрнең бозылу мөмкинлегенә ирек бирә.

Моннан тыш, мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты дәгъва белдерелә торган каарда ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен билгеләү тәртибен, бу мәсьәләләрне файдаланучылар (арендалаучылар) өчен жайга салмыйча, бары тик гражданнар өчен генә билгеләгән дип саный. Ләкин Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъвалана торган каарында кулланылган жылылык энергиясен исәпкә алу тәртибен һәм ягып жылыту буенча хезмәтне хисаплау тәртибен билгеләү кагыйдәләренең аерым торак урыннар милекчеләре өчен һәм аерым файдаланучылар (арендалаучылар) өчен булмавы аның конституциячел хокукларын боза, чөнки күпфатирылышортларда яшәүчеләр тарафыннан ягып жылыту буенча хезмәткә коммерцияле яки бюджет оешмалары өчен түләү мөмкинлегенә юл куя.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданка Л.Е. Колоярцева Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе

турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрендәге 770 номерлы каарын Татарстан Республикасы Конституциясенең 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 49 һәм 51 статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә коммуналь хезмәтләр күрсәту һәм алар өчен түләү керту буенча мәнәсәбәтләр торак законнарының жайга салу предметын тәшкил итә (4 статьяның 1 өлешендәге 10 һәм 11 пунктлары); коммуналь хезмәтләр күрсәту һәм алар өчен түләү керту белән бәйле торак мәнәсәбәтләренә карата, әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, тиешле законнар кулланыла (8 статья). Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнарының торак мәнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтләренә, аерым алганда, коммуналь хезмәтләр өчен түләү күләмен исәпкә алу приборларының күрсәткечләре буенча, ә алар булмаганда Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә коммуналь хезмәтләрдән файдалану нормативларыннан чыгып ачыклана торган кулланылган коммуналь хезмәтләрнең күләмнән чыгып раслау керә; күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләрне күрсәту, күрсәтүдән туктатып тору һәм күрсәтүдә чикләү кагыйдәләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә (Россия Федерациясе Торак кодексының 157 статьясындагы 1 өлеше).

«2012—2014 елларда Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәту кагыйдәләрен куллану үзенчәлекләре турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 27 августындагы 857 номерлы каарының (алга таба шулай ук — Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 857 номерлы каары) 1 пунктындагы беренче абзацының башлангыч редакциясе буенча шул билгеләнгән булган: «Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәту турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2011 елның 6 маенданагы

354 номерлы каары (алга таба шулай ук — Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 354 номерлы каары) белән расланган Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләре ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен билгеләү өлешендә 2012—2014 елларда әлеге каар белән каралган үзенчәлекләрнең берсен исәпкә алып кулланылалар.

Шулай, Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 857 номерлы каарының 1 пунктындагы дәгъвалана торган акт кабул ителгән вакытта гамәлдә булган «б» пунктчасы нигезендә Россия Федерациисе субъектлары дәүләт хакимиите органнарына 2012 елның 15 сентябренә кадәр ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплаганда Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 307 номерлы каары белән расланган Гражданнарга коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләре нигезендә, 2012 елның 30 июне хәленә карата гамәлдә булган ягып жылышу өчен жылышлык энергиясеннән файдалану нормативларын кулланып, ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплау тәртибен куллану турында каар кабул итәргә рөхсәт ителгән булган.

Шулай итеп, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, югарыда күрсәтелгән Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 857 номерлы каарына нигезләнеп, 2012 елның 1 сентябреннән аерым муниципаль берәмлекләр өчен, аларның тәкъдиме буенча, шул исәптән 2015 елның 1 октябренә кадәр Казан шәһәре өчен Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 307 номерлы каары белән расланган гражданнарың ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен ел дәвамында тигез итеп түләве күләмен билгеләүненән ул вакытта гамәлдә булган тәртибен саклап һәм муниципаль районнара (шәһәрдә) ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплап чыгарганда 2012 елның 30 июне хәленә карата гамәлдә булган ягып жылышу буенча коммуналь хезмәт күрсәтүдән файдалану

нормативлары кулланыла дип күздә тотып, дәгъвалана торган каарны кабул иткән.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъвалана торган каарына яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен гражданинар түләве күләмен билгеләүнең элеккеге тәртибе сакланган муниципаль берәмлекләрне тәгаенли торган үзгәрешләр керту мәсьәләсенә килгәндә, Татарстан Республикасы Конституция суды шуны билгеләп үтә: Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 857 номерлы каарының 2 пункты нигезендә Россия Федерациясе субъектларының яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен билгеләүнең әлеге каар белән каралган үзенчәлекләренең берсен исәпкә алыш каар кабул иткән дәүләт хакимиите органнары теләсә кайсы вакытта Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2011 елның 6 маенданы 354 номерлы каары белән расланган Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәту кагыйдәләре белән каралган яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплау тәртибен куллану турында каар кабул итәргә мөмкин.

Югарыда китерелгән норма нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты дәгъва белдерелә торган кааррага үзгәрешләр керту турынданы қарарларын кабул итеп, шуның белән Татарстан Республикасының кайсы муниципаль берәмлекләрендә яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплауның элеккеге тәртибе һәм 2012 елның 30 июне хәленә карата гамәлдә булган яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәтүдән файдалану нормативлары кулланылганын билгеләгән.

Яғып жылыту буенча коммуналь хезмәт күрсәткән өчен түләү күләмен хисаплауның һәркем өчен бердәй тәртибен билгеләп, шулай ук элегрәк каралган Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары өчен әлеге коммуналь хезмәт өчен түләү күләмен билгеләүгә дифференциацияләнгән якын килүне билгеләү мөмкинлеген төшереп

калдырып, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 354 номерлы каары тулы күләмдә үз көченә 2016 елның 1 июленнән кергән. Шул ук вакытта элегрәк гамәлдә булган Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 307 номерлы каары үз көчен югалткан дип танылган. Югарыда китерелгән федераль норматив хокукий актларны үтәү йөзеннән дәгъва белдерелә торган каар Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 20 ноябрендәге 1019 номерлы каары белән үз көчен югалткан дип танылган.

Шулай итеп, мөрәжәгать итүче тарафыннан дәгъва белдерелә торган хокукий жайга салу, Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан аерым муниципаль берәмлекләргә карата (аларның тәкъдиме буенча) аны куллану мөмкинлеген исәпкә алыш, элек федераль законнар белән Россия Федерациясе субъектларына бирелгән вәкаләтләр кысаларында кабул ителгән, үзенең хокукий жайга салуын билгеләмәгән, шуңа күрә дә үзеннән-үзе гражданнарның, шул исәптән мөрәжәгать итүченең шикаятында курсәтелгән аспектта конституциячел хокукларын боза торган буларак санала алмаган һәм, димәк, аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк, шуңа бәйле рәвештә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пункты белән үзара бәйләнештә 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пункты нигезендә аның шикаяте карала алмый.

Гражданка Л.Е. Колоярцеваның Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының дәгъвалана торган каарында кулланылган жылышлык энергиясен исәпкә алу тәртибен һәм ягып жылышту буенча хезмәтне хисаплау тәртибен билгеләү кагыйдәләренең аерым торак урыннар милекчеләре өчен һәм аерым файдаланучылар (арендалаучылар) өчен булмавы турындагы дәлилләренә карата шуны билгеләп үтәргә кирәк: мондый жайга салу Россия Федерациясе Торак кодексында каралган компетенцияне бүлүгә бәйле, ул әлеге мәсьәләләрне регламентлауны Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләренә кертми.

Гражданка Л.Е. Колоярцевага ягып жылыту өчен хисапланган түләүләрнең дөрес булу-булмавын билгеләү исә, мөрәжәгать итүченең конкрет эше буенча суд каарын законлы һәм нигезле булу-булмавы яғыннан тикшерү һәм бәяләү кебек, эшнең факттагы хәлләрен тикшерүне күздә тота, бу исә Татарстан Республикасы Конституция судының Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясында һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында билгеләнгән компетенциясенә керми.

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пунктына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73, 100 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Ягып жылыту буенча коммуналь хезмәт курсаткән өчен гражданнар түләве күләмен билгеләү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 14 сентябрендәге 770 номерлы каары белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Л.Е. Колоярцева шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки шикаять «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчермәсөн гражданка Л.Е. Колоярцевага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына җибәрергә.

4. Элеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 35-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**